

Kako nema istaknutog razloga ništavosti, bilo je odbiti žalbu kao netemeljitu. — —

Prizivu optuženika u pogledu neuračunanja istražnoga zatvora u udarenu mu kaznu nije bilo udovoljiti, jer je optuženik po utvrđenju presude već neposredno iza proglašenja zaključka o prethodnom zatvoru pokušao da pobjegne, a sutradan zbilja i pobjegao iz zatvora, pa se, s obzirom na te okolnosti ne može ustvrditi, da je bez vlaste krivnje bio u istražnom zatvoru.

Opravan je naprotiv priziv državnega odvjetnika protiv mjere kazni. — —

Po „Mjesečniku“.

Izpred upravnega sodišča.

a) Kolavdacija ali postavitev jezilne mere ne osnuje naknadne odobritve dejansko izvršene vodne naprave, ki se ne sklada s prvotnim projektom. — b) Pri vodnih napravah svojevoljno izvršene novote odpraviti in narediti konsenzu primerno stanje, je dolžan vsakočasni posestnik vodne naprave, četudi sam ni spremenil konsenzu primerne stanja vodne naprave. — c) Po vodopravnem zakonu za Kranjsko se vodne pravice ne morejo priposestovati. — d) Stranka, ki tekom vodopravne razprave ni grajala izvedeniškega izvida in mnenja, je tudi v nadaljnjem postopanju prekludirana s tozadevnimi ugovori.

Posestnik A. T. ima na Savi pri Tacnu jezilno napravo. To napravo je dovolilo okrajno glavarstvo v Ljubljani z dekretom z dne 1. februarja 1877, št. 1691 med drugim s pogojem, da se mora v jezu napraviti v dolžini 10 m 1 m globoka odprtina.

Leta 1911. so se nekateri mejaši pritožili pri okrajnem glavarstvu, češ, da je A. T. jez samovoljno zvišal, in da vsled tega voda preplavlja njihova nad jezom ležeča zemljišča. Na to pritožbo je odredilo okrajno glavarstvo razpravo na licu mesta, ter je povabilo lastnika jezu in pa prizadete mejaše. Pri tej razpravi je ugotovil tehnični izvedenec, da odprtina v jezu ni povsod 1 m globoka, ampak mestoma samo 70 cm, in da radi tega jezilna naprava ne ustreza predpisom odobrilnega dekreta. A. T. je vzel ugotovitev tehničnega izvedenca na znanje ter obljubil,

da bo odprtino v jezcu tako preuredil, kakor predpisuje odobrilni dekret.

Z rzsodbo z dne 10. oktobra 1911, št. 27.077 je okrajno glavarstvo na podlagi § 50 v. z. A. T.-u naročilo, da mora odprtino v jezcu na predpisano globočino 1 m znižati, ter mu je naložilo plačilo komisijskih stroškov.

Proti tej rzsodbi vloženo pritožba je zavrnila deželna vlada v Ljubljani. V stvarnem oziru ugotavlja deželna vlada, da ima z odobrilnim dekretom iz leta 1877 predpisana odprtina v jezcu namen, olajšati splavljanje gruščca iz gornjega v spodnji tok Save, ozir. preprečiti ali vsaj omejiti tvorbo gruščaric. — Spremembe, ki so se po letu 1877. napravile na jezcu, ne ustrezajo temu namenu, ker ne omogočajo v zadostni meri splavljanja gruščca in vsled tega ne zabranjujejo nabiranja gruščca nad jezom. V dekretu iz leta 1877. predpisana odprtina je neobhodno potrebna, da se zabrani nadaljnje obrežnim zemljiščem kvarno zoženje rečne struge. — Glede izreka o plačilu komisijskih stroškov se sklicuje deželna vlada na § 6. kranjskega vodopravnega zakona.

Rzsodbo deželne vlade je potrdilo poljedelsko ministrstvo s pristavkom, da je A. T. pri komisijski razpravi sam obljubil, da bo prostovoljno znižal odprtino v jezcu na predpisano globočino.

Proti tej rzsodbi vložena pritožba A. T.-a je c. kr. upravno sodišče zavrnilo deloma radi nedopustnosti, deloma radi neutemeljenosti (24. marca 1914 št. 292).

Razlogi.

Pritožnik ugovarja, da predmetni jez svoj čas ni bil zgrajen natančno po predpisih odobrilnega dekreta iz leta 1877.; napravile so se pač odprtine v jezcu, ne pa tako, kakor je bilo predpisano; oblastvo je tako napravljeni jez naknadno odobrilo in leta 1905. postavilo jezilno mero. Vsled tega je smatrati napravo, ako tudi ni zgrajena po prvotno odobrenem načrtu, za naknadno odobreno. Pri presoji ugovorov prizadetih mejašev ni bilo upoštevati prvotnega konsenza, temveč naknadno kolavdacijsko odobrilo. Leta 1877. zgrajena jezilna naprava obstoja v prvotnem stanju že 35 let brez vsakega ugovora, zato je faktični stan s

priposestvovanjem zadobil pravno podlago. Radi tega je nezakonito naročilo, da se mora jezilna naprava spremeniti in postaviti v stanje, ki je primerno konsenzu iz leta 1877.

Upravno sodišče ne more pritrditi temu pravnemu nazoru. Kolavdacija in postavitve jezilne mere ne osnujeji naknadne odobritve vodne naprave, ki ni bila zgrajena po prvotno odobrenem projektu.

Po § 74. kranjskega vodopravnega zakona se morajo politična oblastva glede vseh vodnih naprav prepričati, ako se ujemajo s podeljenim dovolilom ter morajo ukazati, da se morebitni nedostatki odpravijo.

Ta nadzorstvena pravica političnih oblastev ne velja samo za čas neposredno po izvršitvi naprave. Tudi takrat, kadar je bila naprava, ki se ne ujema z dovolilom, brez ugovora kolavdirana, je vodno oblastvo upravičeno ukazati, da se šele pozneje in sicer kadarkoli si bodi, opaženi nedostatki in razlike od prvotnega dovolila odstranijo, ter sme zahtevati, da podjetnik izpolni dolžnosti, ki so se mu naložile povodom dovoljenja.

Po §§ 6. in 26. kranjskega vodopravnega zakona je posestnik vodne naprave trajno zavezan vzdrževati svojo napravo v stanju, ki je primerna dovoljenju. Dolžnostim, ki mu jih nalaga dovolilo, se ne more odtegniti z izgovorom, da se svojčas povodom kolavdacije ni ugovarjalo stanju njegove naprave. Po konsenzu naložene sporne dolžnosti se ne morejo spregledati potom kolavdacije, temveč le potom novega konsenznega postopanja; gre namreč za spremembo projekta, ki je zanjo treba dovoljenja, ker zadeva ta sprememba tuje pravice. Istotako pravnih razmer ne more spremeniti postavitve jezilne mere.

Da pa tudi 35letni obstoj predmetne jezilne naprave ne daje pravice, da sme ostati ta naprava še nadalje nespremenjena in da vodopravni zakon sploh ne priznava priposestvovanja pravice do obstoja naprav, ki niso po odobrilnem projektu zgrajene, je upravno sodišče v podobnih slučajih že opetovano izjavilo, tako n. pr. v razsodbi z dne 16. marca 1911 št. 2647; Budw. št. 8113, A. Tozadevno v pritožbi zastopano naziranje nasprotuje temeljnemu pravilu, da se mora vsaka naprava konsenzu primerno izvršiti, in da mora posestnik vodne naprave spolnjevati vsak čas dolžnosti, ki so zvezane z vodopravnim dovolilom.

Nadaljni ugovor meri na to, da dolžnosti, izvirajoče iz konsenza iz leta 1877. sploh niso bile naložene pritožniku, temveč njegovemu predniku in da bi se radi tega smela zaukazati upostavitve konsenzu primerne stanja v zmislu § 50. v. z. samo njegovemu predniku kot pravemu krivcu, ne pa pritožniku.

Upravno sodišče zastopa nasprotno pravno naziranje. Po njegovem naziranju je dolžan odstraniti naprave, ki niso primerne dovolilu, oziroma upostaviti konsenzu primerno stanje vsačasni posestnik vodne naprave, ako tudi sam ni spremenil konsenzu primerne stanja naprave.

Ta dolžnost je posledica stvarnega značaja vodopravnih pravic (§ 12. v. z.) Prvtako, kakor prehajajajo na naslednika prvotnega lastnika vodne naprave vse z vodopravnim dovolilom zvezane pravice, prehajajo nanj (§ 6. v. z.) tudi vsi te pravice omejujoči pogoji in dolžnosti. § 50. v. z., ki se nanj sklicuje pritožnik in ki urejuje pravne posledice prestopkov, v tem slučaju ne pride v poštev.

Končno zavrača upravno sodišče ugovore, da so nedopustni proti izvidu ozir. mnenju, ki ga je podal tehnični izvedenec povodom komisijonalne vodopravne razprave. Pritožnik graja v prvi vrsti, ker se ni ugotovilo, dali je res vzrok nabiranja grušča dejstvo, da se ni napravila v jezu predpisana odprtina; dalje ker se ni ugotovilo, kako daleč sega nabiranje grušča, ker se ni izmerila vodna brzina, globočina in množina pri raznem vodnem stanju in ker izvedenec svojega mnenja ni utemeljil v tehničnem oziru.

Sodni dvor vztraja na stališču, da stranka tekom nadaljnega postopanja ne more izpodbijati tehničnega izvida, ako ga ni grajala že pri vodopravni razpravi sami. Ta nazor, ki temelji v načelu koncentracije vodopravne razprave (§ 62. v. z.) je zastopalo upravno sodišče n. pr. že v svojih razsodbah z dne 27. januarja 1913 št. 1128, B. 1505 A. in z dne 14. januarja 1908 št. 379, 5647 A.

Ker pritožnik izvedeniškemu mnenju pri vodopravni razpravi sami ni ugovarjal, teh ugovorov tudi pozneje ne more več uveljaviti.

Dr. B. S.

